

Số: 35/CV-VASEP

Tp. Hồ Chí Minh, ngày 24 tháng 04 năm 2023

V/v vướng mắc trong quy định về khai báo và đóng
BHXH tại Quyết định 490/QĐ-BHXH

Kính gửi: Bảo hiểm Xã hội Việt Nam

Hiệp hội Chế biến và Xuất khẩu Thủy sản Việt Nam (VASEP) cùng các DN hội viên chân thành cảm ơn Quý Cơ quan đã luôn quan tâm, hỗ trợ VASEP cùng các DN thủy sản trong tháo gỡ các vướng mắc, bất cập trong quá trình thực thi các quy định thực thi về bảo hiểm xã hội và cải thiện môi trường kinh doanh của doanh nghiệp.

Thời gian qua, Hiệp hội đã nhận được phản ánh của một số DN hội viên về vướng mắc mới phát sinh trong các quy định về BHXH tại Quyết định **490/QĐ-BHXH** ngày 28/3/2023 của Quý Cơ quan khiến cho các DN dễ dàng bị đánh giá là sai lỗi trong việc khai báo và đóng BHXH mặc dù đó là bất cập do điều kiện khách quan, cụ thể như sau:

I. Việc tính trả lương hàng tháng cho NLD của các DN đến trước ngày 1/4/2023:

Thực tế các DN chế biến nông-thủy sản có lực lượng lao động rất đông, có nhiều nhà máy/phân xưởng ở các địa điểm khác nhau, tổ chức làm việc theo ca và hầu hết chia 2 kỳ lương (kỳ 1 nửa tháng trước và kỳ 2 rơi vào nửa đầu tháng sau). Trong thực tế, việc tính trả lương hàng tháng cho người lao động (NLD) của các DN đến trước ngày 1/4/2023 được thực hiện theo quy trình sau:

- Vào ngày kết thúc của mỗi tháng, bộ phận Nhân sự - tiền lương phải đối chiếu kiểm tra bảng chấm công, tính toán công thời gian, sản phẩm, các chế độ khác, ... để xác nhận, tính toán lập bảng thanh toán lương & các khoản thu qua lương cho người lao động nhằm đảm bảo trả lương kịp thời cho người lao động (vào ngày 5-10 tháng kế tiếp).
- Đồng thời, DN cũng tiến hành chốt số liệu, tổng hợp đối chiếu số phải thu-nộp BHXH phát sinh trong tháng với cơ quan quản lý BHXH. Thông thường, việc này cũng được thực hiện và hoàn thành vào đầu tháng kế tiếp. Trên cơ sở đó, cơ quan BHXH ra thông báo nộp BHXH (C12-TS) có ghi rõ thời hạn nộp:

“(đ). Tổng số nộp thiếu xxx, đề nghị đơn vị nộp vào tài khoản chuyên thu của cơ quan BHXH trước ngày dd/mm/yy”.

(e) đề nghị đơn vị kiểm tra số liệu trên, nếu chưa thống nhất đề nghị đến cơ quan BHXH để kiểm tra điều chỉnh trước ngày 30 tháng sau .”

- Căn cứ thông báo trên, DN nộp tiền vào tài khoản cơ quan BHXH trước thời hạn đã nêu theo quy định của **luật BHXH 2014** (có hiệu lực 1/1/2016) là **“không quá 30 ngày”** theo quy định tại điều 122 mà không bị xử phạt do “chậm nộp” BHXH (xử phạt theo quy định tại khoản 3 Điều 122 **Luật BHXH 2014**):

“3. Người sử dụng lao động có hành vi vi phạm quy định tại các khoản 1, 2 và 3 Điều 17 của Luật này từ 30 ngày trở lên thì ngoài việc phải đóng đủ số tiền chưa đóng, chậm đóng và bị xử lý theo quy định của pháp luật, còn phải nộp số tiền lãi bằng 02 lần mức lãi suất đầu tư quỹ bảo hiểm xã hội bình quân của năm trước liền kề tính trên số tiền, thời gian chậm đóng; nếu không thực hiện thì theo yêu cầu của người có thẩm quyền, ngân hàng, tổ

chức tín dụng khác, kho bạc nhà nước có trách nhiệm trích từ tài khoản tiền gửi của người sử dụng lao động để nộp số tiền chưa đóng, chậm đóng và lãi của số tiền này vào tài khoản của cơ quan bảo hiểm xã hội”.

Từ 2016 đến nay DN nhận thấy: thời hạn cho phép chậm nộp BHXH **30 ngày** như trên là phù hợp với thực tiễn, theo đó **30 ngày** là số ngày hợp lý để DN kịp kiểm tra đối chiếu, lập bảng lương thu tiền BHXH của NLĐ, xác định chính xác số phát sinh BHXH phải nộp (có dự phòng rủi ro khách quan). Điều này vừa phù hợp thực tế khách quan của hoạt động sản xuất – kinh doanh, vừa phù hợp với chủ trương của Nhà nước về Thuế và các khoản nộp Ngân sách, được quy định tại nhiều văn bản như qui định tại Khoản 1 Điều 44 Luật Quản lý thuế 2019:

“Điều 44. Thời hạn nộp hồ sơ khai thuế

1. Thời hạn nộp hồ sơ khai thuế đối với loại thuế khai theo tháng, theo quý được quy định như sau:

a) Chậm nhất là ngày thứ 20 của tháng tiếp theo tháng phát sinh nghĩa vụ thuế đối với trường hợp khai và nộp theo tháng;

b) Chậm nhất là ngày cuối cùng của tháng đầu của quý tiếp theo quý phát sinh nghĩa vụ thuế đối với trường hợp khai và nộp theo quý.”

II. Bất cập phát sinh về khai báo và nộp BHXH từ ngày 1/4/2023 do quy định của Quyết định 490/QĐ-BHXHBHXH:

Quyết định 490/QĐ-BHXH tại Điều 1 quy định thay thế một số cụm từ tại Quyết định 595/QĐ-BHXH ngày 14/4/2017 và Quyết định số 505/QĐ-BHXH ngày 27/3/2020 của Tổng Giám đốc BHXH Việt Nam như sau:

“Điều 1. Thay thế một số cụm từ tại Quyết định 595/QĐ-BHXH ngày 14/4/2017 và Quyết định số 505/QĐ-BHXH ngày 27/3/2020 của Tổng Giám đốc Bảo hiểm xã hội Việt Nam như sau:

6. Thay thế từ “nợ” thành cụm từ “chậm đóng”.”

Đồng thời bỏ quy định phân loại nợ, do đó bất kể là nợ xấu hay nợ bình thường đều bị coi là vi phạm và bị xử phạt, kể cả chậm nộp BHXH **dưới 30 ngày**.

Trong khi Điều 122 của Luật BHXH 2014 chỉ áp dụng với trường hợp **nợ từ 30 ngày trở lên** mới bị xử lý (ngoài việc phải đóng đủ số tiền chưa đóng, chậm đóng và bị xử lý theo quy định của pháp luật).

Như vậy, doanh nghiệp đang nợ BHXH **dưới 30 ngày** (trước ngày 1/4/2023 vẫn được coi là chấp hành thu nộp BHXH tốt) thì theo Quyết định **490/QĐ-BHXH** lại trở thành vi phạm theo quy định tại Khoản 1 và 2 Điều 17 **Luật BHXH 2014:**

“Điều 17. Các hành vi bị nghiêm cấm

1. Trốn đóng bảo hiểm xã hội bắt buộc, bảo hiểm thất nghiệp.

2. Chậm đóng tiền bảo hiểm xã hội, bảo hiểm thất nghiệp”

Vi phạm này sẽ bị xử phạt theo mức phạt rất cao theo Khoản 1 Điều 6 và Khoản 5 Điều 39 Nghị định 12/2022/ND-CP ngày 17/1/2022 về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực lao động, bảo hiểm xã hội:

“Điều 6. Mức phạt tiền, thẩm quyền xử phạt và nguyên tắc áp dụng :

1. Mức phạt tiền quy định đối với các hành vi vi phạm quy định tại Chương II, Chương III và Chương IV Nghị định này là mức phạt đối với cá nhân,... Mức phạt tiền đối với tổ chức bằng

02 lần mức phạt tiền đối với cá nhân”

Điều 39. Vi phạm quy định về đóng bảo hiểm xã hội bắt buộc, bảo hiểm thất nghiệp

5. Phạt tiền từ 12% đến 15% tổng số tiền phải đóng bảo hiểm xã hội bắt buộc, bảo hiểm thất nghiệp tại thời điểm lập biên bản vi phạm hành chính nhưng tối đa không quá 75.000.000 đồng đối với người sử dụng lao động có một trong các hành vi sau đây:

a) Chậm đóng bảo hiểm xã hội bắt buộc, bảo hiểm thất nghiệp;”

Trên thực tế trong hoạt động sản xuất – kinh doanh của DN, **rất hiếm** có đơn hàng XK nào bán là trả tiền ngay, mà để có đơn hàng thường DN phải chấp nhận cho khách trả chậm 60-90 ngày. Rất ít khi có khách chấp nhận mở L/C at sight nhưng để hoàn tất Bộ chứng từ XNK trình Ngân hàng và nhận được tiền về tài khoản thì sớm nhất cũng 7-10 ngày. Mặt khác trong quan hệ kinh doanh thông thường luôn phát sinh nợ với các đối tác (kể cả Ngân hàng, Cơ quan Thuế, Hải quan,...). Nợ với các đối tác cũng được phân loại thành nhiều loại: Nợ tốt, Nợ bình thường, Nợ quá hạn, Nợ xấu,...

Trong khi đó, quy định kể trên lại buộc DN phải **nộp tiền BHXH ngay lập tức**. Trong lúc đó, DN còn chưa bán được hàng, thu được tiền nhưng vẫn phải đi vay để nộp BHXH để tránh vi phạm. Như vậy, quy định này là chưa phù hợp với thực tiễn sản xuất - kinh doanh của DN và làm giảm sức cạnh tranh của DN.

Vướng mắc trên đang & sẽ tạo ra nhiều tác động và hệ quả tiêu cực cho các DN thủy sản nói riêng, cộng đồng DN Việt Nam nói chung do vô tình tạo ra các rào cản pháp lý cho DN, vô tình khiến DN vi phạm một trong những lỗi An sinh Xã hội (*một trong các tiêu chí quan trọng trong việc đánh giá, chứng nhận các tiêu chuẩn quốc tế về phát triển bền vững như GLOBAL G.A.P, ASC, BAP, ... là cơ sở quan trọng để các DN xuất khẩu hàng hóa vào nhiều thị trường quan trọng trên thế giới như EU, Hoa kỳ, Úc,...*) khiến các đoàn đánh giá quốc tế về Trách nhiệm xã hội của các nhà nhập khẩu đánh lỗi DN là không tuân thủ pháp luật Việt Nam và không cấp chứng nhận cho DN, đồng nghĩa với việc «dừng hợp đồng», gây thiệt hại lớn cho DN trong khi DN luôn cố gắng thực hiện tốt.

Để tháo gỡ vướng mắc cho các DN thủy sản nói riêng và cộng đồng DN Việt Nam nói chung, vừa giúp các DN nâng cao khả năng cạnh tranh trên thị trường quốc tế, vừa đảm bảo sự phù hợp và công bằng trong công tác quản lý nhà nước về BHXH, bằng công văn này, Hiệp hội VASEP đề nghị Quý Cơ quan sớm xem xét:

1. Sửa đổi bất cập trong các quy định nói trên tại Quyết định số **490/QĐ-BHXH** ngày 28/3/2023
2. Hủy bỏ các quyết định xử phạt (nếu có) đối với các vi phạm quy định này kể từ ngày Quyết định số **490/QĐ-BHXH** có hiệu lực.

Trân trọng cảm ơn và kính chào./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ LĐTĐBXH;
- Bộ NNPTNT;
- Bộ Công Thương;
- Bộ Tài chính;
- BCH và BKT HH;
- VPĐD HH tại Hà Nội;
- Lưu VPHH.

TUQ. CHỦ TỊCH HIỆP HỘI

TỔNG THƯ KÝ

Trương Đình Hòa